

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ad Iesuitarvm Assertionēs, Ex Epistola Priori Divi Pavli ad
Timotheum, in Schola Dilingana disputatas, quibus totum
Papatum stabilire conati sunt, pia responsio**

**Bidembach, Wilhelm
Osiander, Lucas**

Tvbingæ

VD16 B 5358

Ex Secvnda Cap.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36892

IESUITÆ.

EX SECVNDO CAP.

Qui vult omnes homines saluos fieri.

Vult equidem Deus, si simplicem eius, vel, (vt Damascenus loquitur) antecedentem voluntatem spectes, omnes homines saluos fieri: si autem, postquam quosdam sibi obtemperantes, quosdam autem repugnantes vider, quid velit, expendas (quæ voluntas ab eodem dicitur consequens) illos quidem beare vult, hos verò tanquàm iustus, ad supplicium damnare. Quare dura videtur eorum sententia, & his verbis Apostoli, & plarissq; Patribus contraria, qui Deum sine vlla peccati vel solius Originalis præcognitione, hac causa quosdam ad damnationem destinasse ferunt, vt iustitiam suam manifestam reddat.

I.
Damaſ. li. 2. c. 29Amb. Chriſoſt.
Theophil. cum
aliis in hunc lo-
cum, & alibi.

RESPONSIO.

ET si Damasceni interpretationem non prorsus reiiciendam censemus, quemadmodum nec Scholasticorum distinctionem de voluntate signi, id est, significata in verbo: & voluntate beneplaciti, hoc est, absoluta & efficaci, cui nemo potest resistere: tamen ex aliorum similium locorum collatione, & ipsa Pauli in contextus serie, commodiorem & aptiorem sensum proferre possumus, videlicet, quod Paulus non de singulis hominum personis, sed de omnibus hominū ordinibus loquat, hoc est, vt veteres loquebantur, non de singulis gene-

Aug. in Enchiri.
ad Lauren. c. 103.H
rum

rum, sed de generibus singulorum. Præceperat enim Paulus Timotheo solennes in Ecclesia preces pro Regibus & Principibus concipere. Cum autem absurdum non nihil videretur, orationes ad Deum fundi, pro genere hominum prope tum temporis deplorato, quia non tantum à Christi corpore alieni erant, sed ad regnum eius opprimendum totis viribus enitebantur, subiicit, acceptum id esse Deo, qui velit omnes homines saluos fieri: quo nihil aliud significat, quam, nulli hominum ordini viam ad salutem præclusisse: sed gratiam suam in Euangelio ita cõmuniter omnibus offerre, vt nullum eius expertem esse velit, cuiuscunq; status sit & conditio nis, modo ille seipse ab vniuersali promissione Euangelij non excludat, & tam benigne oblatam gratiam nõ ingratiè respuat. Quid: quod verbum ^{saluatiua} saluari, vel, (vt Latini loquuntur) seruari, non semper significat æternam salutem consequi, sed sæpius pro generali illa rerum omnium conseruatione & sustentatione accipitur: vt Psal. 35. Homines & iumenta saluabis Domine. Et hanc solutionem infra Paulus ipse nobis in manum præbet, inquit: Speramus in Deum vitum, qui est saluator omnium hominum, maxime fidelium, id est, omnibus benefacit, fouens vitam, gignens fruges, seruans totum genus humanum, maxime verò iuuans Ecclesiam, in qua non solum corpora fouet, sed etiam largitur æterna bona. Sic hoc loco: Deus vult omnes homines saluos fieri, ad generalem totius humani generis conseruationem & sustentationem referri potest: sicut Lutherus reddidit: **Gott will / das allen Menschen**

Menschen geholffen werdt. Et, ad agnitionem veritatis venire, hoc ad fideles, qui in æternum saluabuntur, pertinet. Ita optimè hic locus cum illo altero congruit: Deus est saluator omnium hominum, maximè fidelium. Certè vtramcunq; harum duarum interpretationum sequaris, neutra est impia, neutra à Pauli mente aliena: vsq; adeo semper & vbiq; verum vero consonat. Hoc enim simpliciter & constantissimè verum est, Deum sua natura, & suo ingenio nihil aliud quàm saluatorem, imò ipsam etiã salutem esse. Quòd autem quibusdam hominibus, propter eorum ingratitude saluator non est, sed iudex & damnator, id nulla Dei, sed hominum culpa accidit, qui, quod Deus benignissimè offert, ipsi ingratisime repellunt, & ceu pedibus detrudunt.

Paradoxon eorum, qui Deum sine vlla vllius peccati præcognitione, hac causa quosdam ad damnationem destinasse ferunt, vt iustitiam suam manifestam reddat, à nobis non est profectum, ideoq; id suis authoribus defendèdum relinquimus. Nã de vasis ad interitum apparatus, nos ita sentimus, Deum non facere talia, sed inuenire talia, & cum nihil honoris eis debeat, relinquere ea qualia inuenit: vti autem ijs ad nominis sui gloriam, potentiam, & iustitiam declarandam. Vasa autem misericordiae Deus non inuenit, sed creat talia, gratuito fauore, quibus nos faciat diuitias inexhauste bonitatis ac misericordiae suae. Cur autè alios tales relinquat, quales inuenit, iniustos nimirũ & perditos: alios autè in iniustitia & perditione inuentos, nō relinquat, sed ad iustitiã regeneret, & ad salutẽ æternam præparet, nō cū

Rom. 11. riosè scrutamur, sed cum Paulo profunditatem di-
uitiarum, & sapientiè & cognitionis Dei, & inscruta-
bilia iudicia & imperuestigabiles vias eius humis-
liter admiramur, & piè veneramur. Neq; enim oculus
noster propterea malus esse debet, quia ille bonus

Aug. de Prædest.
& gratia, ca. 3.

nus est. Nonne enim ei liberū est, vt debitas pœnas
aut iuste reddat, aut misericorditer donet? An aus-
debit debitor creditorē iniquitatis arguere, si alteri
donans, ab altero quod debebat exegerit? Si ergo
inter contractus hominum, nullus ex hoc præ-
scriptioni locus est, vt à se dicat debitor iniuste exigi,
quia sit alteri debitori ab eodem quod debebat
creditor donatum: quis in tantam insaniam profanæ
vocis erumpat, vt iniustitiæ Deum arguat, si
vni indebitam donauerit gratiam, alteri reddiderit

Aug. lib. 3. de bo-
no Perseueran-
tiæ cap. 17.

debitam pœnam? Ergo (vt rectè Augustinus mon-
net) misericordiam Dei in his qui liberantur, & ve-
ritatem in his qui puniuntur, sine dubitatione cre-
damus, neq; inscrutabilia scrutari, neq; inuestigabi-
lia vestigare conemur.

I E S V I T Æ.

*Unus mediator Dei & hominū Christus
Iesus, &c.*

II.

*Vox usata, quæ à nostro interprete mediator, à Tertulliano
sequester veritur, quamuis singulari modo soli conueniat
Christo, vel quòd ipse solus diuinæ humanæq; nature particeps
sit, ideoq; per se mediator, vt Tertullianus, Chrysostomus, Am-
brosius,*

Tertul. li. aduer.
Praxean. & de

brofius, Theophylactus, & Cyrillus aiunt: vel quòd solus ipse resurrectione car-
 nos omnes redemerit, ut Leo Pontifex, Epiphanius, Ambro-
 sius, Hilarius, Augustinus, & Cyrillus, imò ipsemet Apostolus
 affirmat: tamen quòd alijs sanctis, (diuersa quidem ratione)
 tribui possit, non solum ex eius Etymologia constat, sed etiam
 ex verbis illis Mosi: Ego sequester & medius, fui inter vos &
 Deum. Quare perperam Heretici detorquent verba hæc, ad
 sanctorum intercessionem & patrocinium negandum.

refurrectione car-
 nis.
 Chrysoft. hom.
 7. in hanc epist.
 Amb. Theoph.
 in eandẽ. Cyril.
 in Ioan. li. 3. c. 9.
 & li. 11. ca. 34. &
 lib. 1. de Trinit.
 Leo sermo. 12. de

palsi, domini. Epiph. hæres. 34. & 83. Amb. lib. 7. in Lucam, Hilarius in Matth.
 cap. 14. August. ad Bonifac. lib. 4. ca. 4. Deut. 5.

RESPONSO.

Vetus illa Sophistarum & rancida distincti-
 cula inter Mediatorem redemptionis Chris-
 tum, & mediatores intercessionis, sanctos mortuos,
 locum apud Christianos habere non debet. Nam
 cum Ioannes dicat: Si peccauerimus, aduocatũ nos
 habere apud Patrem Christum Iesum, & Paulus se
 dentem ad Patris dexteram etiam pro nobis inter-
 cedere affirmet, non temporariam certè, sed perpe-
 tuam illi intercessionem assignant, quam nunq̃ ad
 alios reijciat, sed ipsemet ea, cum fideliter tum cons-
 tanter defungatur. Et cum hoc loco Christus vnus
 cus Dei & hominum mediator nuncupatur, an non
 ratione precũ & intercessionis mediator dicẽt? Ita
 sanè cõtextus postulat: nã paulò antè deprecationũ,
 obsecrationũ et interpellationum meminerat Apo-
 stolus. Postq̃ igit̃ pro omnibus hominibus interces-
 dendum esse præfatus est, nunc in eius sententiæ

1. Ioan. 2.
 Rom. 8.

H. iij. confir

Aug. lib. contra
Parmeni, 2. ca. 8.

1. Cor. 12.

Rom. 12.
In Psal. 94.

confirmationem subiungit, vnum esse omnium Deum, & vnum mediatorem. Neq; vero aliter interpretatur Augustinus, cuius hæc sunt verba: Homines Christiani inuicem se commendant orationibus suis. Pro quo autem nullus interpellat, sed ipse pro omnibus, hic vnus verusq; mediator est. Paulus Apostolus, quanq; sub capite præcipuum membrum, quia tamen membrum erat corporis Christi, & nos uerat, non per figuram in interiora veli ad sancta sanctorum, sed per expressam & firmam veritatem in interiora cœli ad sanctitatem non imaginariam, sed æternam, intrasse maximum & verissimum sacerdotem Ecclesiæ, se orationibus fidelium ipse quoq; commendat. Nec mediatorem se facit inter populum & Deum, sed rogat vt omnia corporis Christi membra inuicem pro se orent, quoniam inuicem sollicita sunt membra, & si patitur vnum membrum, reliqua compatiuntur. Ac sic membrorum omnium adhuc in terra laborantium mutua pro se inuicem orationes ascendunt ad caput quod præcessit in cœlum, in quo est propiciatio pro peccatis nostris. Nam si esset mediator Paulus, essent utiq; & reliqui Apostoli. Ac si multi mediatores essent, nec constaret ipsius Pauli ratio, qua dixerat: Vnus enim Deus, vnus mediator Dei & hominum, homo Christus Iesus, in quo & nos vnum sumus, si seruamus vnitatem fidei in vinculo pacis. Idem Augustinus ad Ibi: At verò sacerdotem (inquit) si requiras, super cœlos est, vbi interpellat pro te, qui in terra mortuus est pro te. Et mox: Sanctuarium cœli ingressus ad consummationem vsq; seculorum. solus populi
eminus

eminus in atrio residentis vota ad Deum refert. Et Lib. de Isaac &
 Ambrosius: Ipse (inquit de Christo) loquens, os nos anima.
 strum est, per quod Patri loquimur: oculus noster,
 per quē Patrem videmus: dextera nostra, per quam
 nos Patri offerimus, quo nisi intercedente, nec no-
 bis nec sanctis omnibus quicquid cum Deo est. Hæc
 illi. Ridiculum autem est, quod Iesuitæ exemplum
 Moſis, qui dum in his terris superſtes eſſet inter De-
 um & populum, ſequeſter eſſe ſolebat, ad mortuo-
 rum ſanctorum interceſſionem detorquent, cum de
 his dicatur, Abraham nesciuit nos, & Iſraël ignora-
 uit nos. Cæterum, vt maxime ſanctos mortuos ſuo
quodam modo in cœlis coram Deo pro nobis orare
fateamur, eos tamen vt inuocemus, nec ullum man-
datum in ſacris literis precipit, nec promiſſio allicit,
nec exemplum monet. Quomodo inuocabunt (in-
quit Paulus) in quem non credunt? Non eſt autem
in ſanctos credendum, Quomodo igitur eſſent in-
uocandi? Et cum neceſſe ſit, vt qui inuocatur, ſit
 ſcrutator cordis (oratio enim eſt eleuatio mentis ad
 Deum) non debent ſancti inuocari, quia non ſunt
 cordium ſcrutatores. Iam quæ à noſtris ex Ambro-
 ſio, Auguſtino, Epiphanio, alijsq; Patribus contra
 ſanctorum vel interceſſionem vel certe inuocatio-
 nem adferri ſolent teſtimonia, vulgo ita ſunt nota,
 vt repetere illa pigeat. Lectorem igitur ad ſcripta
 noſtrorum præceptorum remittimus, & vt tot alle-
 gationes Ieſuitarum in margine poſitas ſanctorum
 patrociniò nihil patrocinari cogitet, monemus,
 quod & ſupra in Præfatione monuimus; & nunc or-
 dine ac ſigillatim ex teſtimonijs Patrum, quot
 quidem.

Eſa. 63.

Rom. 10.

quidem ad manum habemus, monstrabimus.

Tertullianus libro aduersus Praxean. Apostolus (inquit) Dei & hominum appellans sequestrem, vtriusque substantiæ confirmauit.

Idem lib. de resurrectione carnis dicit: Christum esse sequestrem Dei atque hominum, ex vtriusque partis deposito sibi commisso. Et consolatione plenissimum est, quod de Christo ait: Carnis quoque depositum seruat in semetipso, arthonem summæ totius: sed de sanctorum intercessione, ne gry quidem.

Chrysostomus in hunc locum docet, Christum ideo habere duas naturas, ut verè possit esse mediator. De intercessione autem sanctorum, nullum habet iota.

Cyrillus in Ioannem lib. 3. ca. 9. inquit: Nam quoniam prudenter maiora illa videre ac audire populus recusabat, quæ magnitudine visionis intolerabilia illi fuerunt, mediatio Moseos, cuius ministerio diuina præcepta populo deferebantur, tunc intercessit. Quæ res FIGURABAT MEDIATOREM DEI ATQUE HOMINUM, qui natus ex muliere propter nos, Dei patris voluntatem notam ei ut filio, ut sapientiæ Dei, voce humana, ut verè homo, nobis patefecit. Et paulò post: Mediatio igitur Moysis inter Deum & Iudæorum populum mediatoris Christi figura erat, sed illa quidem ministri modo adhibita, seruilis fuit: libera verò hæc Christi & mystica. Mediator enim hominum atque Dei factus, verè vtriusque naturam attingit, &c. Hactenus Cyrillus. Sed quid hæc ad Papisticam sanctorum intercessionem?

Idem lib. II. in Ioan. cap. 34. Vnum enim mors portuit,

portuit, sufficientem pro vita omnium redemptorē,
 vt & mortuorum & viuorum imperium acciperet.
 Ne quis illud RIDICVLVM verum esse putaret, Ap-
 postolorum mortem ad destructionem interitus a-
 liquid contulisse, cum liberatis enim ab interitu,
 etiam Apostoli iure connumerantur. Vnius enim
 nobiscum illos naturæ fuisse constat, in quos imperi-
 um mors suum exercuit: Solus ergo qui ex viuo Pa-
 tre est, pro vita omnium carnem tradidit suam, &c.
 Si multa huiusmodi testimonia Iesuitæ allegare per-
 rexerint, præuaricari videbuntur, et ad Lutheranos
 velle deficere. Caueant igitur, ne Latialis Iupiter e
 vaticano suo monte fulmen excommunicationis in
 ipsos eiaculetur, dum quasi inscīj & inuiti, Caiaphæ
 instar, veritati testimonium dicunt.

Idem lib. 1. de Trinitate, eadem de Mose scribit,
 quæ supra lib. 3. in Ioan. cap. 9. Quod scilicet Moses
 sua mediatione fuerit typus Christi. Quid autem
 hæc ad sanctorum intercessionem attinent?

Epiphanius hæresi 34. nihil dicit, quod ad præ-
 sentem Thesin vel astruendam, vel impugnandam
 faciat.

Quod autem 83. hæresin citant, ridiculum est. Pu-
 to autem illos 38. allegare voluisse: in qua dicit, Chris-
 tum seipsum tradidisse in mortem crucis non ne-
 cessitate sed voluntate, vt contingeret nobis salus.
 Sed quis hoc negat? Intercessionem sanctorum, nō
 redemptionem Christi, probare debuissent Iesuitæ,
 si suæ reconditæ eruditionis thesauros ostentare
 voluissent.

Hilarius in Matthæum cap. 14. dicit, Christum

I SOLVM

SOLVM redemisse nos, nec quenq̄ habuisse ea in re socium. Sed hoc ipsum est quod contra Papistas tam frequenter & diligenter inculcamus: vt à quo solo redempti sumus, is idem solus noster corā Deo mediator & deprecator habeatur.

Augustinus ad Bonifacium lib. 4. cap. 4. proluxè disputat contra Pelagianos, qui infantes peccato ceterere dicebant, eosq̄ cum Manichæis confert, dicens: Pelagianos Manichæis nihilo meliores esse. Vt enim Manichæi negant, corpus infantis à Deo creatum, ita Pelagiani non concedunt, vt infantes à Christo sanentur. Ac inter cetera dicit de Christo: Sicut enim solus (inquit) ideo factus est hominis filius, vt nos per ipsum filij Dei fieremus: ita **SOLVS** pro nobis suscepit sine malis meritis pœnam, vt nos per illum sine bonis meritis consequeremur gratiam: quia sicut nobis non debebatur aliquid boni, ita nec illi aliquid mali. Hanc singularem mediatoris prærogatiuam (quòd scilicet ipse innocens pro nocētibus moritur) Pelagiani euacuare conantur, &c. Cæterum, de intercessione sanctorum nullam ibi syllabam inuenias.

I E S V I T Æ.

Volo ergo viros orare in omni loco, leuantes puras manus.

III.

Præuacis quidem preces ubiq̄ locum habere, per se manifestum

festum est, si tamen de publicis (nam de his Ambrosius & Chrysostomus verba huius capituli interpretantur) hæc accipiamus, vult Apostolus, non tantum in templo Hierosolymitano, vt Iudei, vel in monte Garizim, vt Samaritani volebant, Deum orari posse, sed in omni loco ad id delecto & dedicato. Inep- te igitur Heretici, verbis istis abutuntur, ad sanctitatem tem- plorum tollendam, quæ Deo consecrata sunt, et sacras Diuorum continent reliquias. Nec præmittendum est, precando ma- nus attollere, quemadmodum & in genua procumbere, care- Luc. 22.
Act. 7. 21, 22, 23
miliarem.

RESPONSIQ.

CUM Paulus velit, vt in Ecclesia omnia de- 1. Cor. 14.
center & secundum ordinem fiant, minimè re-
pugnemus, quò minus in templis, in quibus publici
cætus Ecclesiæ congregantur, publicæ preces fi-
ant, & semper nobis displicuit fanaticus & vefanus
Enthusiastarum quorundam Spiritus, qui in tem-
plis orare prohibent, siquidem Deus ipse de tem-
plo Hierosolymitano pronunciauit: Domus mea ^{Esa. 56.}
domus orationis vocabitur. Et Paulus in templo nō ^{Matth. 21.}
imptie legitur orasse. Et ante hunc Petrus quoq; & ^{Act. 3.}
Ioannes in templum ascendisse perhibentur, circa
horam precationis nonam. Vnde & sacræ ædes ap-
pellantur, quia verbo Domini & oratione sanctifi-
cantur, vt nobis earum vsus licitus, purus & sanctus
sit. At verò, quemadmodum Enthusiastarum furor
res damnamus: ita e regione Hypocritarum super-
stitionem.

stitutionem non possumus non improbare. Hi enim publicas preces contra expressam Christi & Pauli sententiam, certis locis, nimium profecto superstitione affigunt: In omni loco (inquiunt Iesuitæ) ad id delecto & dedicato. Quis vero, hypocritæ, verbo Domini vos adijcere aliquid iussit, quod Deus ipse nefas esse pronunciat? Paulus enim disertè ad excludendam omnem Iudaicam & Papisticam superstitionem ait: In omni loco, vos autem ad stabilendam superstitionem de vestro additis: Ad id delecto & consecrato. Sed quid Psalter? Domini (inquit) est terra & plenitudo eius: orbis terrarum, & vniuersi qui habitant in eo. Si Domini est vniuersa terra, & totus terrarum orbis, cur non in omnibus locis quandocumque res & necessitas exigit, vel priuatim singulis, vel publice vniuersis, vt exempli gratia, toti alicui exercitui, toti simul in eadem naue periclitanti turbæ orare liceat? Mundis, inquit Paulus, omnia munda, cur non & quælibet loca? Ac si cibi sanctificantur per sermonem Dei, ac precationem, cur non etiam mare & arida, cur non syluæ, montes, valles, denique omnia loca in terris hoc modo sanctificentur? Grauius ab Esaia & Stephano reprehensi sunt hypocritæ inter Iudæos, qui Deum in templis manufactis habitare, & ceu parietibus templorum includi putabant. Eandem reprehensionem incurrit Iesuite, dum publicas preces ad delecta & dedicata loca alligant: quasi quæ a cornuto Episcopo aut indocto suffraganeo aqua benedicta aspersa, & alijs puerilibus Cæremonijs dedicata, aut sanctorum vel veris vel eumentis reliquijs & donarijs ornata loca sint.

Psal. 119.

Tit. 1.

1. Tim. 4.

Esa. 66.
Act. 7.

ea sint, ea propria sint Dei habitacula, unde propius
 aurem nobis admoueat, aut secreta nescio quæ vis
 illis inhæreat, quæ sacratiores & acceptiores apud
 Deum preces nostras reddat. Nos verò illa crassa, et
 rudi superstitione Ethnicis, Iudæis, Turcis & Pa-
 pistis relicta, scimus veros adoratores, citra loci dis-
 cretionem, Patrem adorare in spiritu & veritate: ^{1o. 21. 4.}
 scimus, cum vera Dei templa simus nos ipsi, nobis
 intra nos ipsos orandum esse, si in sancto templo suo
 Deum inuocare velimus. Externam autem pæda-
 gogiam, vt inter orandum manus attollantur, genua
 submittantur, neque nos repudiamus: modo ne in il-
 lis summa Christianismi, & prora & puppis piarum
 precum collocetur: sed his cæremonijs, ceu alpha-
 betarijs rudimentis, tum ad discendam veram ani-
 mi humilitatem, tum ad excitandam seriam & ar-
 dentem eleuationem mentis ad Deum, vtamur:
 illam enim genuflexio, hanc manuum sublatio ac
 (vt Poëta canit) tensæ ad sydera palmæ significant.

I E S V I T Æ.

Docere mulieri non permitto.

IIII.

Mulier & vir sexum hoc loco, non coniugium designant: nõ
 enim nuptis tantum, sed & omnibus mulieribus, iuxta a com-
 munes Dei naturæq; leges conuenit subiectio, & silentium, ^{1. Cor. 14.}
 in cætu virorum, & docendi potestas adempta est. Deus tamen,
 qui suis legibus non tenetur, Delboram populo suo præfecit, & ^{Iud. 4.}
 Huldam spiritum Prophetico decorauit: & quarundam opera in ^{2. Reg. 22.}

I iij nouo

Gen. 30

nono testamento, publicis in Concionibus usus est, paucarum
tamen privilegium, communes leges non infringit. Aduerte
sedulo pie Lector, diuinam hęc & naturalem ab Apostolo pro-
mulgari legem: vt hinc intelligas, in quorum numero habendi
sunt, qui procacibus mulierculis Sacerdotium tribuunt, quod
apud ipsos in concionando tantum positum est.

RESPONSIO.

Dicite Io pœan; & Io his dicite pœan. Nam
 tandem Iesuitis aliquid verum & sanum exci-
dit. Hanc enim totam Thesin acceptamus, si illud de
 muliercularum Sacerdotio sine calumnia intelligatur.
 Videntur sanè, ne vna aliqua positio non satis
 virulenta sit, postremis verbis Lutheranos, quos vox
 cant, velle pungere. Lutherus enim recte ex sacra-
 rum literarum fundamentis, & ipsa cum primis Dis-
 ui Petri sententia, docuit, in nouo testamento om-
 nes Christianos esse Sacerdotes, tam mulieres quàm
 viros. Per sacerdotium autem non intelligit publicum
 ministerium in Ecclesia concionandi & admi-
 nistrandi Sacramenta, sed illud ipsum quod Petrus
 ait: Ipsi quoq; veluti viui lapides ædificemini, domus
 spiritalis, sacerdotium sanctum ad offerendum
 spirituales hostias, acceptabiles Deo per Iesum
 Christum. Et mox: Vos autem genus electum, regale
 sacerdotium, gens sancta, populus qui in lucrum
 accessit, vt virtutes prædicetis illius, qui è tenebris
 vos vocauit in admirabilem suam lucem. Hoc sacer-
 dotium qui mulieribus adimit, simul etiam Christia-
 nismum.

1. Pet. 2.

nissimum iisdem adimit: qui tribuit, non propterea ministerium Ecclesiasticum tribuit, hoc enim nusquam in nouo testamēto Sacerdotium appellatur, nec ministri Sacerdotes, sed Apostoli, Prophetæ, Euangelistæ, Pastores, doctores, Episcopi dicuntur, vnus Ephes. 4. autem Sacerdos Christus, qui seipsum in ara crucis obtulit. Nec quisquam apud nos dixit, Sacerdotium tantum in concionando positum esse, alioquin omnes & singuli Christiani ad concionandum essent obstricti. Quo quid esset absurdius? cum Paulus manifeste dicat: Prophetæ duo aut tres loquantur, cæteri diiudicent. 1. Cor. 14.

De Pepuzianis quidem scribit Augustinus, eos tantum dare mulieribus principatum, vt sacerdotio quoque apud eos honorentur. Dicunt enim, Quintilæ & Priscillæ in ciuitate Pepuza, Christum specie fœminæ reuelatum. Sed cum his portentosis Enthusiasticis nihil nobis est commune. Videant autem Pastores, ne ipsi denuo fœminam, & quidem meretricem, creent, non tantum sacerdotem, sed etiam sacerdotum Principem. Neque enim ipsis ignotam esse arbitror Platinae historiã de Ioanne octauo: qui tam fecundus ac benignus pater extitit, vt etiam pepererit, & nouum morem explorandi sexum masculinum in Pontificibus post se reliquerit.

nonnulli: hystoria
graphi de Ioanne
septimo, magister
meretricis, primum
pontificis curato.

IESUITÆ.

EXCAP. III.

Fidelis sermo, si quis Episcopatum, &c.

Sino